

Kriminalka:

KO TE POGOLTNE ŠOLSKA KLET

IDEJA: Vesna Rogl & Kristina Štern, 9.b
ZAPISALA: Vesna Rogl, 9.b

Vesna Rogl
Ko te pogoltne šolska klet
Ideja: Vesna Rogl in Kristina Štern

Lektorirala in uredila: Nada Pajntar
Tehnično uredil: Aleš Žitnik
Naslovnico izdelala: Vesna Rogl
Izdala in založila: Osnovna šola Franceta Prešerna Kranj,
junij 2007
Tisk: DIGITALNI TISK CC consulting center, d.o.o.
Šuceva 25, Kranj

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica,
Ljubljana

821.163.6-93-312.4

ROGL, Vesna
Ko te pogoltne šolska klet / Vesna Rogl.
- Kranj : Osnovna šola
Franceta Prešerna, 2007

ISBN 978-961-92116-0-1

233405952

Vesna Rogl

KO TE POGOLTNE ŠOLSKA KLET

Ideja: Vesna Rogl in Kristina Štern

**OSNOVNA ŠOLA
FRANCETA PREŠERNA KRANJ
KIDRIČEVA 49, 4000 KRANJ**

VSEBINA

Inventura ali operacija »Koliko stvari je še ostalo?«	5
Kemija odpade!	8
Tilen Holmes & Primož Watson	11
Morilsko orožje	15
Skrivnost periodnega sistema	18
Iz oči v oči	24

1. POGLAVJE

Inventura ali operacija »Koliko stvari je še ostalo?«

Bila je - za ta letni čas – topla, a oblačna januarska sobota. Na OŠ Franceta Prešerna v Kranju je bil dan rezerviran za inventuro in razen redkih izjem je bilo nemogoče videti dobrovoljnega učitelja, ki bi kar pokal od navdušenja ob delovni soboti.

7.20

Brcnil je v avtomat za kavo. »Presneta mašina« mu je »požrla« že dva evra, kave pa od nikoder! Brcnil je še enkrat, to pot močneje.

»Dobro jutro, gospod Marussig! A spet ne dela?« je pozdravila vedno nasmejana Daša Lunder in se še bolj nasmejala, ko je videla gospoda Marussiga, kako je že navsezgodaj slabe volje.

»Saj na naši šoli tako ali tako nikoli nič ne dela!« je zagodrnjal le-ta in preklinjajoč odšel v zbornico. Pred njim je bil naporen dan in žal mu je bilo, da je sploh vstal.

8.00

Sestanek se je začel in učitelji ter ostali delavci šole so dobili natančna navodila od ravnatelja ter si razdelili prostore. Načeloma naj bi vsak od učiteljev preveril svojo učilnico in kabinet, vendar vsi niso imeli svojega razreda pa tudi vseh učiteljev ni bilo na spregled. Tako so pogrešili gospoda Mohoriča, zato je moral popis predmetov v učilnici kemije in v kabinetu prevzeti laborant Marko, kateremu je že ob sami misli na vedno razmetani kabinet kemije postalo slabo. Tudi gospa Valant se ni pojavila, zato so v njeno učilnico poslali

gospo Lunder, ki je že tako morala poskrbeti za učilnico odsotnega gospoda Baša. Zbolela je tudi gospa Knapič, tako da je bila celotna knjižnica s čitalnico vred prepuščena mladi knjižničarki Tadeji Murn.

8.15

Laborant Marko se je odločil, da je še najpametneje, da se najprej loti najtrdovratnejšega – torej kabineta. Kljub najboljšim namenom se je po petnajstih minutah brskanja nemočno zazrl v kupe listov in skoraj praznih stekleničk na mizi. Niti sanjalo se mu ni, kaj od tega naj bi gospod Mohorič še potreboval in kaj ne. Znašel se je v veliki skušnjavi: imelo ga je, da bi vzel metlo v roke in z njo počistil vso »šaro« v koš. Ker pa si ni hotel nakopati sodelavčeve jeze, je vse skupaj pustil in se prestavil pred omare s kemikalijami. Stanje v le-teh ni bilo kaj dosti boljše, zato se je v krivi veri, da bo vsaj ta kotiček kabineta brezhiben, lotil odpiranja omarice za prvo pomoč. Po nesreči se je porezal v odkrušen del stekla, ki se je vzel od bog ve kod, iz omarice pa se je nanj usulo vse živo razen, kot je pozneje ugotovil, spodobne gaze in mikropora.

8.35

Neka oseba pa ni mrzlično opravljala svoje naloge, pač pa je sedela v učilnici in se zaskrbljeno mrščila. »Le kje je Mohorič? Da nima težav s policijo? Kaj če je res kaj izdal, kot je grozil? Zadnje čas zelo tanko piskava ...«

8.50

Laborant je ves prestrašen pridrvel v ravnateljstvo pisarno in sporočil, da v kabinetu manjka nekaj kemikalij, ki bi ob neprimernem ravnanju utegnile biti zelo nevarne. Ravnatelj je menil, da bi bilo treba o tem povprašati gospoda Mohoriča ... Če bi se seveda že enkrat izvolil prikazati ali se vsaj javiti po telefonu!

9.10

Vsi na šoli so že vedeli za izginule kemikalije in v zraku je bilo čutiti nelagodje. Da klima ni »ta prava« je občutil tudi gospod Mohorič, ko je z zamudo zakorakal v šolo in pojasnil ravnatelju, da je moral peljati v bolnišnico enega od svojih mulcev, ki je spet dehidriral. Ravnatelj mu je povedal za nastalo situacijo. Na obrazu gospoda Mohoriča se je zarisala osuplost.

9.30

G.Mohorič je korakal gor in dol po svoji učilnici. Iz razmišljanja ga je predramilo trkanje na vrata. Dvignil je pogled in se zagledal v prišelka.

Zaskrbljen pogled je v hipu zamenjal jezni blisk v očeh:

»Kaj ti je bilo tega treba?!«

»Bilo je nujno. Zadnji poskus se je izneveril, midva pa sva časovno omejena. Trupla ne ostanejo dolgo sveža.«

»Sveža,« je ponovil in se prisiljeno nasmehnil. »Sem ti rekel, da bi ga moral balzamirati.«

»Ampak midva hočeva kakovost. Če že ne moreva imeti živih ljudi, pa potrebujeva vsaj na novo umrle. In ko sva že pri tem ... Še enega bova potrebovala.«

»Jaz se ne grem več!« se je razbesnel gospod Mohorič.

»Prenevarno postaja. Že zaradi Podgorškove so se vrteli okrog mene!«

»Ne cvikat! Saj truplo bo moja stvar, samo kemikalije priskrbi!«

»Ni šans! Ne bom več sodeloval! Tebi pa tudi svetujem, da nehaš, sicer te bom ovadil policiji.«

»Mi groziš? Bratec, na istem sva. Ravno toliko si kriv kakor jaz.« Oči so se hudobno zableščale in usta so se ukrivila v grozeč nasmešek. Že v naslednjem trenutku pa, ko je skrivnostna pojava stopila na hodnik, si je nadela svoj običajni blagi in spokojni izraz na obraz.

2. POGLAVJE

Kemija odpade!

8.c je že dvajset minut čakal pred razredom na gospoda Mohoriča, ta pa se ni in ni hotel pojaviti. Splošno začetno veselje ob učiteljevi zamudi se je sčasoma sprevrglo v zaskrbljenost tistih najbolj zagnanih učencev. Vnel se je spor med tistimi, ki so hoteli zamudo javiti v tajništvu, in tistimi, ki so hoteli prosto uro in ne nadomeščanja. Nazadnje sta se dve deklici plašno odplazili v tajništvo.

Ravnatelj je jezno korakal gor in dol po pisarni in se spraševal, ali so Mohoriču dehidrirali vsi otroci po vrsti ali kaj.

V poznih urah še istega dopoldneva se je v šoli pojavila policija z objokano in prestrašeno gospo Mohorič, ki je povedala, da njenega moža že od sobote ni domov.

* * *

Hišnik Mirko je od nekod privlekel ključ od že davno zapuščene sobe v kleti, v katero so že od samega obstoja te šole spravljali neuporabne predmete, ki pa bi lahko (po gorenjsko) še kdaj prav prišli ...

»Mogoče bo pa tu še kakšen stol,« je rekel drugemu hišniku, ki je stal tik ob njem, »da ne bo treba Vinkotu spet novega delat!«

Odklenil je vrata in tipal z roko po steni, da bi našel stikalo. Drugi hišnik je bil hitrejši in je prižgal luč, ki je razsvetlila prostor in pa tudi še en kup skrivnosti. Zagledala sta namreč mrtvega g. Mohoriča, ki je raztegnjen ležal na tleh, oči je imel izbuljene in jezik mu je visel iz ust.

* * *

Vse učence so nagnali v telovadnico, da so kriminalisti lahko nemoteno raziskovali. Hrup v telovadni dvorani je bil glasnejši kot na gradbišču; množica zbeganih glav je glasno ugibala, kaj vse to skupaj pomeni in koliko časa bodo še morali prebiti stisnjeni v telovadnico. Tudi ko so jim naznanili, da so ta dan oproščeni pouka in lahko odidejo, ni bilo vznemirjenje nič manjše - še celo večje.

»A ima ravnatelj rojstni dan?« je devetček Primož vprašal Tilna, svojega sošolca, ko sta odhajala iz šole.

»Ne bi rekel. Zakaj pa so nas potem v telovadnico nagnali?«

»Sam res. Za malico ni bilo ne čokolade ne sladoleda.«

Naslednji dan so se morali spet vsi učenci zbrati v telovadnici.

Govoril jim je ravnatelj: »Kot učenci naše šole imate pravico biti seznanjeni s tukajšnjim dogajanjem. Zgodil se je namreč umor ...«

Med otroci je završalo od vzklikov ogorčenja in nejevere.

»Tišina! Umorjen je bil gospod Mohorič, učitelj kemije.

Do nadaljnjega vas bo kemijo poučeval naš laborant.

Lahko greste k pouku.«

»Kdo pa ga je ubil?« se je zadržal neki fant.

»A so ga razmesarili?« je zakričal nekdo drug.

»Jaz sem pa telebajsek, če je to res!« se je oglasil tretji.

»To ni vaša stvar! Ne vmešavajte se in nobenih vprašanj

več! Jasno?« je bil nejevoljen ravnatelj in molk učencev,

ki je sledil, se mu je zdel dovolj zgovoren.

Mladim glavicam pa domišljija nikoli ne da miru ...

»Zakaj nam nočejo nič povedati?« je glasno premišljeval Primož in si zavezoval vezalke na čevljih.

»Samo to je res čudno,« se je strinjal Tilen. »Mogoče so mu iztaknili kakšen uč ali pa so mu čreva ven gledala.«

»Učitelji pa se tudi nočejo nič o tem pogovarjati,« je nadaljeval Primož, ne da bi se menil za Tilnove krvoločne ideje, ki jih je bil že dobro vajen.

»Kaj pa v časopisih? Tam notri bi lahko kaj pisalo,« se je spomnil Tilen.

»Ja, pejd greva zdajle v trafiko!«

Toda članek v črni kroniki ju je razočaral. Policija je bila z izjavami skopa, novinarji pa zgodbe tudi niso napihnili, saj je bilo na obzorju ravno nekaj sočnih političnih škandalov, ki so jim seveda dali prednost.

Objavljena je bila le kratka vest:

Ubili učitelja

Kranj, 22. januar –

Delavci šole so v dopoldanskih urah v kleti kranjske osnovne šole našli truplo enega izmed učiteljev. Policija domneva, da je umrl že pred tremi dnevi, vzrok smrti pa naj bi bil davljenje z vrvjo. Storilec za seboj ni pustil nobenih sledi.

»Uau! To so ti podatki!« je rekel Primož z nepristnim navdušenjem. »Niti to ne piše, na kateri šoli je to bilo! Kako naj jaz sedaj to vem?!«

»Butelj, to je cenzura! Navadnemu bralcu to res nič ne pove, samo nama pa kar dosti. Pomisli: zdaj veva za prizorišče umora, ki si ga bova šla ogledat, mimogrede. Piše pa tudi, da je umrl pred tremi dnevi. Se pravi, če je danes torek, je bila pred tremi dnevi sobota!«

»Bravo, Einstein!«

»Nehaj me prekinjati! Kolikor vem, je bila v soboto inventura. Na šoli ni bilo otrok, bili so samo učitelji pa ostali delavci. To pomeni, da je morilec po vsej verjetnosti učitelj ali pa eden od teh ta drugih!«

»Kaj pa, če je bil kdo od zunaj?«

»Nehaj mi kvariti teorijo!«

- »Pa ja ne, da boš šel zdaj TI raziskovat umor?«
- »Jap, ti mi boš pa pomagal!«
- »Ni šans! Ne bom se zdej jest tm brukov...«
- »Najprej morava priti v klet ...« je že delal načrte Tilen.
- »Ne govori v dvojini, ker jaz ...«
- »Čprav, po drugi strani pa, če policija ni tam nič odkrila ...«
- »Točno to!«
- »Daj nehaj težit! Če policija ni tam nič odkrila, bova pa midva kaj!« je pribil Tilen in poskočil od navdušenja.

3. POGlavJE

Tilen Holmes & Primož Watson

Na njuno žalost pa je bil že sam vhod v klet zapečaten s policijskim trakom, ki je prepovedoval prehod mimo.

»Kaj boš pa zdaj?« je Primož nekoliko škodoželjno vprašal Tilna.

»Ja, no, dobro, pa nič. Pa kaj!«

»Kaj pa, če bi opazovala učitelje, če se kateri sumljivo obnaša?«

»Kaj pa je zate sumljivo obnašanje? Itak bodo vsi živčni!«

In tako je tudi bilo. Težko je reči, kdo je na račun tega bolj trpel: pouk ali učenci? Ponekod so namreč učitelji mrzlično hiteli razlagati snov v stilu »nič ni bilo« (takrat so trpeli učenci), spet drugje pa so se učitelji razgovorili o tragediji brez primere (to pot je trpel pouk).

Vzemimo za primer uro slovenščine v 3. nivoju 9. razreda.

Ga. Marija Knapič je hodila gor in dol ter levo in desno po razredu in govorila, učenci pa ... Učenci pa so počeli vse drugo razen poslušali niso.

Učiteljica je imela dolg samogovor: »Veste, učenci, vse to skupaj je prav mučno. Če se srečaš z nekom v zbornici, se delaš, da veselo in brezskrbno klepetaš, v resnici pa se sprašuješ, ali se morda ne pogovarjaš z morilcem.

Nenehno se sprašuješ, ali je ta ali ta ... To pa je res zelo stresno. Nikomur več na moreš zaupati. Celó v tiste, s katerimi si se najboljše razumel, zdaj podvomiš ...«

Besede so obvisle v zraku. Njih teža je legla na glave učencev in jih prisilila k razmišljanju, ki pa bi mu težko rekli aktivno ...

Le Tilnovi možgani so delovali s polno paro. Če je učiteljica vse povedala po resnici ... Neka ideja mu ni dala miru.

»Učiteljica, a to, kar ste rekla ... A to se je vse nanašalo na zbornico in tamkajšnje razmere?«

»Ja ... Saj sem rekla.«

»Rekla ste, da se učitelji med sabo sumičavo gledate ...«

»Ja ...«

»A potem ste prepričana, da je bil morilec eden od učiteljev?« je previdno vprašal Tilen. Ga. Knapič je vzklopela: »Tega pa nisem rekla!«

»Ampak slišalo pa se je tako,« je hitro ugovarjal Tilen.

»Pa ni bilo tako mišljeno. Seveda bi bil morilec lahko kdor koli. Tudi kdo izmed učiteljev ... Ampak kdor koli ...

A me razumeš?«

»Da,« je pohlevno pritrdil Tilen.

»Hotela sem reči tudi to, da se tudi vi med seboj verjetno sprašujete, kdo je bil ... Saj veste kaj. Pa med poukom, ko gledate in poslušate učitelja, saj se vprašate ... Tudi za vas ta situacija ni ravno, kako bi rekla, prijetna.«

Učiteljica je zajela sapo in pogledala po razredu: »Saj je prav, da se včasih kaj pogovorimo. Zdaj pa na delo! In sicer boste v delovnem zvezku na strani štirideset naredili prvo in drugo nalogo ...«

»Učiteljica, konec je!« se je zadrhl nekdo od vestnih in doslednih učencev.
»Pa za domačo nalogo ...«
»Neeeeeeeeee!« je zategnil ves razred.
»Potem pa ne. Pa drugič ...« Trop učencev se je usul iz razreda.

Po pouku je družčina fantov iz 9. razreda ostala v čitalnici in kartala. Med njimi sta bila tudi Primož in Tilen.

»Sto posto je bil prfoks,« je rekel Tilen, ne da bi umaknil oči s kart.

»Zakaj že?« je napol odsotno vprašal Egej in se zatopil v svoje karte.

»Za umor,« je rekel Tilen. »A kupiš to karto?«

»Po koliko?«

»Pet evrov.«

»Pet evrov?! To je čisto preveč. Drugače je ta karta res slaba.«

Vstopila je ga. Lunder in se odpravila po stopnicah v zbornico: »Kaj je, miškoti? A še ne greste domov?«

»Ne, sedaj sklepamo posle,« ji je odvrnil Egej.

»A pa vas ni sedaj nič strah ostajati na šoli, ko se dogajajo takšni umori?«

»Kakšni umori? Saj je bil samo eden,« je bil začuden Primož.

Ga. Lunder ga je še bolj začudeno pogledala: »Ali vam niso nič povedali? Že pred tremi tedni, še pred umorom gospoda Mohoriča, so v kleti našli še eno truplo.«

»Čigavo?« je vprašal Primož.

»Od gospe Podgoršek.«

»Ali je bil umorjena na isti način? Z vrvjo, mislim.«

»Ne vem. Mogoče. Našli so jo vso razmesarjeno.«

Tilen je pričakoval, da se bo zdaj zdaj na učiteljičinem obrazu zarisal nasmeh in da bo rekla, da se je le šalila, ker jih je hotela malce prestrašiti. Njen obraz pa je ostal smrtno resen in bled.

V čitalnici je nastala kratkotrajna tišina.

»Zakaj nam niso nič povedali?« se je užaljeno spraševal Primož.

»Zato, ker je sumljivo,« mu je pojasnil Tilen in mu dal vedeti, da je to nekaj najbolj samoumevnega.

»Ali misliš, da sta umora povezana?« se je prvič oglasil Benjamin.

»Ampak zakaj bi gospo Podgoršek hotel kdo ubiti?« je vprašal Samo.

Ostali so se pritajeno zahihitali.

»Nekomu je šla v nos.«

»Cvekarjem.«

»Zakaj pa bi kdo hotel ubiti gospoda Mohoriča?«

»On je bil pa res faca!« je rekel Primož.

Šele takrat so se dodobra zavedeli: učitelja kemije ni več. Zazdelo se jim je, kot da je šola mozaik, v katerem je zmanjkal le en košček, pa je vseeno cel mozaik zanič. Vsak človek je nenadomestljiv ...

4. POGLAVJE

Morilsko orožje

9. c je imel zgodovino.

Ga. Fabjan je bil še ena od učiteljic, ki se ni dala motiti in je zavzeto razlagala snov naprej: »No, danes, učenci, si bomo pa pogledali, kako so živeli Slovenci v zamejstvu po prvi svetovni vojni. Pa če si najprej pogledamo Italijo ... Mi vemo, da je precej slovenskega ozemlja z rapalsko pogodbo pripadlo Italiji. A še vemo, kje je potekala meja?«

»Po Dravi!« je zavpil nekdo iz zadnjih klopi.

»Ti bom dala po Dravi! Po buči, ne pa po Dravi! A ti sploh veš, kje je Drava?! Gor, v Avstriji! Pismo rosno!«

Stopila je k zemljevidom in pogledala navzgor: »Otroc, naj mi eden pride potegniti tale zemljevid dol!«

Vstal je Klemen in se lenobno premaknil pred tablo.

»Tale ta drugi od zadaj.«

Klemen je zgrabil vrv in z njo potegnil dol zemljevid.

»Ne tega,« je rekla učiteljica presenečeno, ker se ni prikazal pravi zemljevid. Klemen je poskusil srečo še z ostalimi vrvmi, a želenega rezultata še vedno ni bilo.

Nakar se je stegnil in kar z roko zgrabil pravi zemljevid ter ga povlekel.

Sum gospe Fabjanove se je potrdil: vrvi tega zemljevida ni bilo.

Obrnila se je proti učencem in iz oči so se ji bliskale strele: »Kdo je to naredil?!«

Nastala je takšna tišina, da bi slišal šivanko ležati na tleh.

»Mislim, otroc, tole je pa podn!« je zagrmelo po razredu.

»Da si kdo upa biti tako predrzen!«

Ga. Fabjan je nekajkrat globoko vdihnila in se odločila za drugačen pristop: »Se opravičujem, če sem vas po krivici obtožila. Lahko, da je to naredil že kateri razred pred

vami. Če pa ste bili to vi, naj se storilec javi in prizna krivdo. Jaz ga ne bom kregala, to bo že z ravnateljem uredil. Bodite pa fer.« Odziva še vedno ni bilo.

Ga. Fabjan je poskusila še enkrat: »Tudi če ostali veste, kdo je bil, povejte. Ne ga sedaj ščititi, ker se lahko zgodi, da bo padla krivda na cel vaš razred in boste morali vsi prevzeti odgovornost in plačati odškodnino.«

Primož se je negotovo zganil: »Učiteljica, a loh samo neki ...«

»Ja?«

»A ni bilo rečeno, da so gospoda Mohoriča zadavili z vrvjo ...«

»Ja ...«

»Lahko bi bila ta vrv, ki manjka ...«

Morda se sliši čudno, ampak molk je vedno zgovornejši kot tisoč besed. Tokrat je molk govoril eno: MORILSKO OROŽJE.

Ga. Fabjan je nekaj časa z očmi begala po razredu, potem pa se obrnila in oddrvela ven.

Učenci so si končno upali globoko zadihati.

»Kako pa veš, da je bil ravno TA štrik morilsko orožje?« je Tilen med odmorom vprašal Primoža.

»Saj ne vem. Je bila pa ideja ... Lahko bi bilo res ...«

»Mogoče imaš pa prav,« je rekel Tilen z obžalovanjem v glasu.

»Kaj pa je narobe?«

»Kot da je to kakšen umor! Ne rečem s sekiro ali pa iztaknjene oči na primer. Ne pa en ubogi šrtik!«

»Spet te tvoje morilske ideje ...«

»Mohoričev morilec jih gotovo ni imel. Torej iščemo človeka z malo domišljije ...«

»Ali potem misliš, da je bil učitelj ali ne?«

»Ja, no ... Poglej, vsak tujec, ki bi hotel priti v šolo, bi ali moral imeti ključ ali poznati kodo ali pa pozvoniti pri vhodu in ne bi ostal neopažen. Sicer pa je policija gotovo pregledala posnetke s kamer.«

»Samo, če tako pogledaš, meni se zdi to malo verjetno. Ne vem, če bi bil kdo od učiteljev sposoben ubijati. Saj smo že štiri leta skupaj in se mi zdi, da jih poznam ... Kaj, če bi naredila seznam? Po pouku, OK?«
»Ne, po pouku moram še malo poskrbeti za svoj biznis.«
»Biznis?«
»Prodaja kart pa to.«
»Aha. Potem pa ob petih pri meni, OK?«
»OK.«

Tilen je našel Primoža na njihovem vrtu, ko je z nogami zataknen za vejo in z glavo navzdol visel na drevesu in

...

»Kaj pa delaš? A se greš kraški pršut?«
»Ne! Meditiram.«
»Kakšna meditacija pa je to? Mediteranska?«
»Ne. To je že zelo stara tehnika, samo pri meni ne deluje ... Ni važno. Greva noter!«

Najprej sta naredila seznam vseh učiteljev. Na vrhu seznama so se znašli učitelji razredne stopnje, vendar pa o njih nista vedela nič povedati. Potem so sledili učitelji predmetne stopnje. Seznam je bil zelo dolg ni k vsakemu učitelju sta pripisala opombe, ki so se večinoma ponavljale: *ta že ne; ni šans; preveč šibka za davljenje; ni morilski tip človeka* itd. Nazadnje sta napisala še seznam ostalih delavcev šole.

»Te ljudi, ki sva jih napisala nazadnje, ne moreva kar tako obtožiti umora, ker jih ne pozna tako dobro kot učitelje, ker se manj druživa z njimi.«
»Pozabila sva še na ravnatelja, psihologa, tajnico ...«
»Nehaj! Ne da se mi več!« je zavpil Primož in obupano pogledal Tilna. »Sploh pa nima smisla, ker noben od teh ljudi nima motiva.«
»Prav imaš! Dosti je! Greva kartat!«

5. POGLAVJE

Skrivnost periodnega sistema

Primož je med biologijo skrivaj pogledoval k Tilnu in opazal, da je le-ta zelo zamišljen. To se je jasno odražalo na njegovem obrazu in v motnem pogledu, jasno pa je bilo tudi, da ni premišljeval o prebavilih, o čemer je tekla beseda.

Tilen je seveda preklopil možgane na detektivsko:

»Noben problem ni nerešljiv, le s pravega zornega kota je treba gledati na stvar. Najprej je treba nekje začeti, vendar gotovo ne z izbiro osumljencev in motivov. O tem pač on in Primož nista imela pojma. Pa je bila morda še pred Mohoričevo smrtjo kakšna stvar, ki je bila sumljiva (razen truplo gospe Podgoršek)?«

Tilen že od začetka ure ni opazil ničesar, pa tudi sedaj ni opazil učiteljice, ki ga je že kakšno minuto motrila z očmi. Zdrznil se je in začel pisati, Primož pa se je pritajeno zahihital.

»Ne, nič se ne spomnim, da bil bilo kaj sumljivega,« je po premisleku odgovoril Primož.

»Presneto!« je klel Tilen. »Stavit grem, da je to prava pot do rešitve! Začeti je treba na začetku!«

»Mogoče bodo iz drugih razredov vedeli kaj povedati,« mu je Primož vlil upanje. »Čeprav menim, da je ključ do vsega v smrti gospe Podgoršek. Saj če dobro pomisliva, je bila ravno ona prva, ona je bila začetek.«

»A pa si prepričan, da ni izginil še kakšen učitelj?«

»Je, Baša, samo on je na porodniški, ker je dobil še enega otroka,« je odvrnil Primož in po premisleku še dodal, »pa spet je punčka.«

»Saj res! Pojdiva vprašat Lundrovo!«

»Vprašat kaj?«

»Ja, glede smrti gospe Podgoršek, a ne?!«

Našla sta jo sredi še enega umetniškega podviga v likovni učilnici, skupaj s 7. razredi. Previdno sta stopila korak naprej v razred, da ju ne bi slučajno zadel kateri od frfotajočih čopičev, časopisnih papirjev, radirk ...

»Učiteljica, ali lahko samo malo govoriva z vami?« se je zadril Primož, da bi preglasil hrup, ki je napolnjeval prostor.

Gospa Lunder se je nasmehnila, ko ju je zagledala:

»Lahko. Miškoti moji, vi kar lepo naprej delajte, jaz bom takoj nazaj!« Stopili so ven iz razreda.

»Ja, kaj bi rada?«

»Gre za umor gospe Podgoršek,« je polglasno pojasnil Tilen.

Učiteljica se je v hipu zavedela resnosti pogovora in je še sama pričela tišje govoriti: »O tem pa se ne moremo tukaj pogovarjati. Gremo v kabinet, da nas ne bo nihče motil.«

Čprav je bilo v kabinetu dokaj temno, ker je svetloba prodirala vanj le skozi okno, ki je mejilo na čitalnico, je bilo mogoče jasno videti, kako so se vsem bleščale oči od radovednosti. Ali bolj učiteljici ali bolj učencema, pa ni bilo mogoče ugotoviti.

Primož je kar takoj prišel z besedo na dan: »Na kakšen način je bila umorjena gospa Podgoršek?«

»Človek ne bi verjel, da se to res dogaja, ampak bila je zadavljena.«

»Tako kot gospod Mohorič?« je vprašal Tilen.

»Ne, z rokami.«

»Brez veze. Še enega poštenega umora ni ...« je sam sebi mrmral Tilen.

Primož ga je slišal, vendar ni razločil njegovih besed:

»Kaj?«

»Nič, nič,« je hitro odvrnil Tilen.

»Se pravi, da sta umora zagrešili dve različni osebi,« je razglabljal Primož.

»Zakaj tako misliš?« ga je vprašal Tilen.

»No, ker pač za davljenje z rokami potrebuješ več moči kot za davljenje z vrvjo. Zakaj nista bila potem oba pokončana z rokami?«

»Ker je razlika v žrtvah,« je razložil Tilen. »Gospa Podgoršek še zdaleč ni bila tako velika in močna kot gospod Mohorič. Nje bi se z lahkoto lotil tudi kakšen šibkejši primerek, medtem ko bi takšen človek za učitelja potreboval še kakšen pripomoček.«

»Se pravi, da tiste učitelje, za katere sva domnevala, da niso sposobni zagrešiti umora zaradi nemoči, lahko sedaj vrneva v igro?«

»Jap.«

»Uau! Sta se pa poglobljala v to!« je presenečeno vzkliknila učiteljica, ki je z zanimanjem poslušala njen pogovor. »Lahko vama pomagam pri raziskovanju, če hočeta. Lahko bi bili detektivska skupina.«

»Hvala, učiteljica, ampak ne moreva z gotovostjo vedeti, da niste vi morilka,« ji je premišljeno odvrnil Primož.

»To imata pa prav. Nikomur izmed nas ne smeta slepo zaupati,« je rekla s skrivnostnim nasmeškom. Primož je pomislil na Da Vincijevo Mona Liso: se morda tako smehlja, ker je koga ubila?

»Naj vama povem, da na dan Mohoričevega umora vseh učiteljev sploh ni bilo na šoli. Manjkali so Valant, Baša in Knapič.«

»Aha. Pa mislite, da jih lahko sto odstotno izločiva?«

»Mislim da.«

Šli so vsak svojo pot. Primoža in Tilna je le-ta zanesla v jedilnico na kosilo, ob katerem se je razprava nadaljevala.

K njuni mizi je prisedel še Samo: »Kako kaj napreduje raziskava?«

Tilen je z upanjem hitro zgrabil priložnost: »Samo, ti, ki si iz A-razreda, a se ti kaj spomniš, da bi Mohorič pred smrtjo pri vas pri pouku kaj sumljivega rekel?«

Samo se je namrščil: »Čakaj, da premislim ... Da, zadnjič je pozabil, kakšna je oznaka za žveplo ...«

»Pejt se solit!« se je razjezil Tilen. »Nehaj si delati norca!«

»Ne, resno,« je bil užaljen Samo. »Namesto S (žveplo) je napisal Sm (samarij), čeprav je ves čas govoril o žveplu. Govoril je tudi še o onem kupu elementov, ki jih sploh še nismo spoznali. Pa kar nekaj je govoril, da so elementi tako kot ljudje: da se nekateri dobro ujamejo; nekateri so ubijalske mešanice; nekateri so osamljeni ...«

»A si prepričan, da je uporabil te besede?« je hlastno vprašal Tilen.

»Da, približno,« se je trudil ustreči Samo. »Katere besede natanko pa misliš?«

»Ubijalska mešanica.«

»Da, tega se pa zares spomnim.«

»Kaj pa ti to pove?« je vprašal Primož Tilna z neprikrito radovednostjo.

»Ubijalska mešanica ... Ali se spomniš, ko smo v kabinetu predpostavili, da je bil morilec v obeh primerih lahko isti? No, lahko, da sta bila dva. Morda je imel učitelj nasprotnika in ju je poimenoval ubijalska mešanica. Morda je vedel, kdo je ubil gospo Podgoršek oziroma katera dva. Zdela sta se mu nevarna in ju je poimenoval za...«

»Morda, morda!« je bil naveličan Primož. »Ne moreš kar tako sklepati!«

»Samo, ali mi pokažeš svoj zvezek za kemo pa tisto, kar ste takrat pisali?«

»Jaz nisem nič pisal, ker je bilo vse tako čudno ... Je pa Egej.«

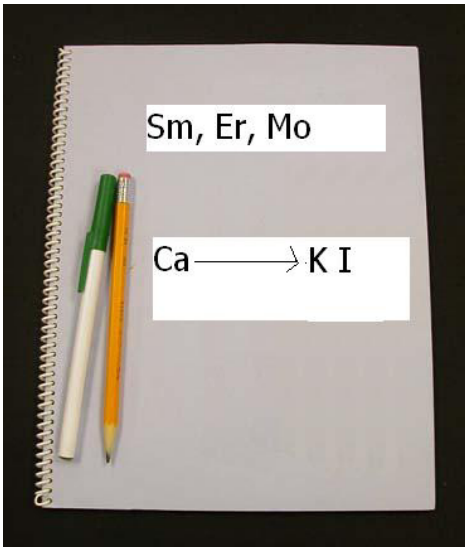
Primož je zavzdihnil.

»Ja, kaj pa je? Greva poiskat Egeja, a ne?« je bil ves nestrpen Tilen.

»A pa znaš brati hierogliffe?« je vprašal Primož
»Ne, ampak egejico pa znam. Greva!« Tilnov glas ni dopuščal ugovorov, tako da mu je Primož hočeš nočeš moral slediti.

Egejev zvezek sploh ni bil primerljiv z egipčanskimi zapisi; še papirusi so bili boljše ohranjeni kot njegov zvezek.

»Kaj imaš pa to?« je Tilen zatelebano strmel v zvezek.

»To je kr neki!
Sploh nima
smisla!« je
ugotavljal Primož.
»Tako je bilo na
tabli. Jaz sem samo
dol prepisal,« je
zagotavljal Egej.
»Da nisi spet
klepetal pa kartal
med poukom in si
bil nepozoren?«
»Ne, lahko, da ima
prav,« je sklenil
Primož. »Vsako
neumnost si vedno
dobro zapomni.«

Pogovor v čitalnici je ob knjižničnem pultu spremljala oseba, ki se je resno zbala za svojo varnost: »Niso tako neumni tile fantje. Sploh jim ne bo težko ugotoviti ... Kaj pa zdaj?«

* * *

Primož in Tilen sta se sestala pri Tilnu doma in preučevala Egejev zvezek. Tilen je nemirno hodil gor in dol po sobi ter grizljal čips. Primoževi možgani pa so delovali sto na uro, rezultat tega pa je bil: »Anagram!«

»Kaj?« Tilen se je prebudil iz razmišljanja.

»Anagram!« je razburjeno ponovil Primož.

»Da nisi malo preveč bral Da Vincijeve šifre?«

»Ne. Poglej!« Elemente iz Egejevega zvezka je prepisal na list papirja v drugačnem vrstnem redu. Novo nastali zapis je presunil oba.

MoICa SmErK

Tilen je bil tako obupan kot še nikoli: »Primož, a si ti že kdaj bral prave kriminalke? Nekoga umorijo, detektiv poišče vse motive, potem pa začnejo iskati morilca. Kaj pa imava midva?! Žrtev, morilsko orožje, kraj zločina, zločinca samega, le motiva ne! Motiv pa je najpomembnejši! Brez tega se vse skupaj zdi nesmiselno!«

»Poglejva, kaj sploh imava,« je predlagal Primož.

»Smerke je v zgodovini odtrgala vrv z zemljevida in na dan inventure zvalila Mohoriča v klet in ga zadavila. Znebila se je morilskega orožja (vrvi) in ...«

»Hja, potem se pa pravljica konča.«

»Ne tako hitro obupat! Sploh ne sedaj, ko sva že tako blizu rešitvi! Imava še dve sledi, in sicer izginule kemikalije in umor gospe Podgoršek.«
»Izginule kaj?«
»Kemikalije.«
»Kdo pa ti je to povedal?«
»Gospod Marussig. Na dan inventure jih ni bilo več. Lahko, da so izginile že prej.«
Tilen je po premisleku dejal: »Pri najboljši volji ne morem ta dva koščka sestavljanke nikamor umestiti.«
»Previdna morava biti. Ne smeva prehitro sklepati.«
»Saj to je najbolj grozno pri vsem tem: samo midva pozna skrivnost, ki pa je ne moreva povedati ostalim ali, še slabše, ne moreva povedati kakšni odgovorni osebi, na primer ravnatelju, policiji ... Ker pač nimava ne dokazov ne pametne razlage! Kdo pa bi nama verjel?!«
»Ampak zase pa tudi ne moreva obdržati. To je velika odgovornost ... Kaj bova naredila?«

6. POGlavJE

Iz oči v oči

Odločila sta se, da bosta šla k samemu izviru vsega pa naj se zgodi, kar se hoče. Dan pozneje sta po 6. šolski uri potrkala na vrata učilnice angleščine. Hlače so se jima tresle od strahu, a tveganje je bilo potrebno. Učiteljico Smerke sta našla sedečo za katedrom in zamišljeno gledajočo skozi okno. Ko sta vstopila, ju je nepričakovano nagovorila:
»Pričakovala sem vaju prej ali slej.« Nič jima ni bilo jasno.

»Slišala sem vaju, ko sta razpravljala o ... O teh stvareh.«

Primož si je drznil vprašati: »Ali se boste predali policiji?« Učiteljica ga je za hip začudeno gledala, potem pa se je zakrohotala s cvilečim visokim glasom: »Da bi se predala? Policiji? Nikoli! Zakaj pa mislita, da sem ubila Mohoriča? Zajec bojazljiv je hotel vse ščvekati!«

Primož in Tilen je skorajda nista prepoznala. Sicer mil obraz in prijazen nasmeh v očeh sta izginila in zazdelo se je, kot da bi govoril drug človek.

»Kaj pa bi lahko ščvekal?« je previdno vprašal Primož.

»Kaj, kaj?! A tega pa še nista odkrila, budali vohljaški?! No, saj nista mogla. Sem imela preveč dobro krinko ... Če vaju zanima, vama lahko vse povem ... V nasprotnem primeru pa ne bom trčila vajinega dragocenega časa, kolikor vama ga je pač še ostalo.« Njen glas ni izdajal nikakršnih dobrih namenov, a ju je premagala radovednost in želja, da bi zadostila pravici. Ko bi le takrat uporabila pamet in jo popihala ... Pa sta le prikimala z glavama.

»Tega tudi nista vedela, da sem študirala kemijo, kaj ne? No, študija nisem nikoli dokončala, ker so mi profesorji rekli, da sem popolnoma nesposobna za to. Pa sem bila še hudičevo sposobna! Sploh ne vesta, kakšne imenitne ideje sem imela! Ena glavnih, ki mi ni nikoli dala miru, je bila, da bi izumila sirup, ki bi omogočil večno življenje. Si predstavljata, da človeško telo s pomočjo tega sirupa sploh ne bi nikoli začelo propadati, ne bi se nehalo obnavljati, ne bi kazalo znakov staranja? To bi bila revolucija! Potem sem v sebi odkrila druge talente in se jim bolj posvetila ... Dokler nisem spet srečala Mohoriča. Nekaj časa sva hodila na isto fakulteto in nekoč sem po naključju ugotovila, kaj on dela. Kako sem to odkrila, je že druga zgodba. Bistvo pa je, da sem poznala njegovo skrivnost: doma je iz etana pridobival etanol, ga prodajal in na račun tega zelo bogatel. Vse na črno, seveda. Dobila sem idejo, da bi z njegovo pomočjo lahko

uresničila svojo idejo. Začela sem ga izsiljevati, saj prostovoljno ni hotel sodelovati. Dolga leta sva delala razne poskuse, tihotapila surovine, izdelovala načrte ... Sčasoma ga je to delo celo pritegnilo in lažje je bilo sodelovati z njim. No, potem sva končno odkrila nekaj, za kar sva mislila, da bi lahko delovalo. Seveda pa bi morala to preizkusiti na človeku. Če bi kdorkoli izvedel za najino početje, bi naju najverjetneje zaprli, zato je moralo vse potekati v največji tajnosti. Prvo priložnost sem videla v nekem Nigerijcu, ki naj bi prišel na našo šolo. Bila sem odgovorna zanj in sem ga šla osebno pričakat na letališče. Mohorič je šel z mano. Odpeljala sva ga naravnost v Mohoričev domači laboratorij, ampak živ je za naju predstavljal nevarnost, saj bi lahko brez težav pobegnil, če ga ne bi stražila. Torej sva ga ubila. V šoli sem povedala, da Nigerijec sploh ni prišel in da se je najverjetneje zmotil in odpotoval na Slovaško in ne v Slovenijo. Takšne pomote so za tujce pogoste in ko se dolgo ni javil, so sčasoma pozabili nanj. Midva pa sva ugotovila, da sirup ni pravi, saj so se na truplu začeli pojavljati mehurji. Naredila sva novega in zopet potrebovala novega »prostovoljca«. Ne vem, če sta opazila, ampak tudi gospa Makarovič-Košnjek se ni vrnila v šolo. No, tudi poskus na njej se je izjalovil. Naslednja je bila gospa Podgoršek. Ker pa sva bila pri njej malce malomarna in sva truplo pustila za nekaj ur v šolski kleti, od koder bi jo po službi pretihotapila domov, so jo odkrili in začeli poizvedovati ... Mohorič je cviknil in ni hotel do konca izpeljati najinega načrta. Še več! Nenadoma se mu je »odtajalo srce« in se je kao zavedel, da so bili umori grozni in bla, bla, bla ... Hotel se je predati in izdati še mene zraven ... Morala sem ga odstraniti.«

Učiteljico je govor zelo utrudil in bila je čisto brez sape, poslušalca pa je poslušanje prav tako utrudilo.

»Zakaj pa ste zdaj nama to povedali? Lahko bi vas izdala,« ni bilo jasno Primožu.

»Pha! Saj nimata dokazov! Nihče vama ne bi verjel, tudi če bi le poskusila.«

Tilen in Primož sta se zavedala, da ima še kako prav, vendar pa sta imela občutek, da njihovega srečanja še ni konec. Nekaj bi se še moralo zgoditi, pa nista vedela kaj. Je pa zato gospa Smerke vedela, kaj mora narediti ...

*Zaprl je oči, da ne bi videl zlega na Zemlji
In tako ga je zlo našlo, brez obrambe.*

Ernest Wieght

* * *

Dan kasneje je imel 9. c spet zgodovino. Pri zemljevidih sta spet na novo manjkali dve vrvi, manjkala pa sta tudi Primož in Tilen.

Morilec pa še vedno prosto hodi naokoli ...

Za pomoč pri izdaji se zahvajujemo za sponzorstvo podjetju DIGITALNI TISK CC consulting center, d.o.o. Šuceva 25, Kranj

Kriminalka:

KO TE POGOLTNE ŠOLSKA KLET

IDEJA: Vesna Rogl & Kristina Štern, a.d.
ZAPISALA: Vesna Rogl, a.d.